

Pilot lisdodde in Marickenland	
Beschrijving maatschappelijk probleem/opgave	<p>In Marickenland hebben we de ambitie om een voedselarm rietland / moeras aan te leggen van ca. 300 ha. Het land bestaat nu nog uit grotendeels agrarisch bemeste grond. Om het fosfaat en stikstof uit de bodem te filteren wordt normaliter afgeplagd. In Marickenland is dit echter nauwelijks mogelijk omdat het hier een gebied met een zeer hoge kweldruk betreft. Het waterpeil ligt op een hoogte van ca. 6,65m-NAP. Om op natuurlijke wijze uitmijning van de bodem te bewerkstelligen onderzoeken wij of lisdoddeteelt hiervoor een optie is. Daarom hebben wij in juli 2019 een praktijkproef opgezet van ca. 6 hectare waarin we deze 'teelt' beter willen leren kennen, teneinde op te schalen naar 50 hectare in het project Marickenland.</p> <p>Hoewel uitmijning het hoofddoel is, beogen wij met de lisdodden ook nevendoelelen te halen, zoals het onderzoeken van de agrarische potentie en waterberging te creëren.</p>
Welke onderzoeksvraag wordt beantwoord	<p>In de praktijkproef gaat het erom hoe de plant aanslaat op een dergelijke grote schaal, met risico's zoals ganzenvraat of het achterwege laten van egalisatie.</p> <p>Bij opschaling naar 50 hectare willen we de lisdoddeteelt ondersteunen met een wetenschappelijk onderzoeksprogramma waar in ieder geval de volgende onderdelen aan bod komen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat is de rol van lisdoddeteelt bij het tegengaan van bodemdaling en CO₂-emissie? - Wat is het effect van lisdoddeteelt op natuur? - Wat is de opbrengst van lisdoddeteelt bij uitmijning? - Wat is het effect op de nutriëntenhuishouding?
Wat is de doelstelling van het project	<p>Het project dient meerdere doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> -tegengaan van bodemdaling en CO₂-uitstoot; -uitmijning van de grond; -onderzoeken wat de effecten van lisdoddeteelt op natuur zijn; -mogelijkheden voor agrariërs onderzoeken voor lisdoddeteelt, bijvoorbeeld aangrenzend aan natuurgebieden als (water)buffer, opbrengst en afzetmogelijkheden etc. <p>Daarnaast is het doel om voldoende informatie en inspiratie op te leveren voor alle betrokkenen zodat er draagvlak is en er een vervolg aan gegeven kan worden. Op dit moment ligt de nadruk echter nog op het verkrijgen van praktijkervaring.</p>
Beoogde resultaten / producten	<p>Producten die naast de realisatie van een lisdoddeveld opgeleverd dienen te worden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een organisatievorm rondom de lisdodde-pilot Marickenland, die uit te breiden is naar andere pilots in het Utrechtse Veengebied; - een onderzoeksprogramma met alle partijen, afgestemd op en ook inzetbaar voor andere pilots; - een advies over de wijze/planning van planten: om te beginnen voor Marickenland maar tevens bruikbaar voor andere pilots.
Tussenresultaten	<p>In het 2^e jaar zien we dat de lisdodden goed groeien goed. Aanvankelijk leek vooral inzaaien meer succesvol dan inplanten. In jaar 2 komt het ingeplante vak juist beter tot zijn recht. Ook zijn er eerste metingen gedaan aan methaan en CO₂.</p>
Doelgroep	<p>Agrariërs, onderzoekers, overheid</p>
Contactpersoon + contactgegevens	<p>Maeike Pebesma, senior projectleider Marickenland, maeike.pebesma@provincie-utrecht.nl</p>

Status	Praktijkproef is gerealiseerd en dient nog geëvalueerd te worden. Totale project Marickenland bevindt zich in de Ontwerpfase.
Links	
Looptijd	2019 – maximaal 2027 met jaarlijkse evaluatie GO / NO GO
Locatie	Marickenland, gemeente de Ronde Venen
Samenhang andere projecten	
Peildatum	Januari 2021